

Формування системи смуг для руху тролейбусів і автобусів на магістральних вулицях міста

Сосінатров А.М., Харківська національна академія міського господарства

За умов наближення інтенсивності руху на багатьох магістральних вулицях до їх пропускної спроможності рухомий склад безрейкового транспорту (тролейбуси, міські, приміські та міжміські автобуси), що працює в загальному транспортному потоці, вимушено затримується в загальних заторах. Така ситуація потребує втручання шляхом запровадження альтернативних режимів руху громадського, насамперед безрейкового, транспорту. Запровадження відокремлених смуг у містах багатьох країн світу надає пріоритет громадському транспорту. В результаті тролейбуси та автобуси уникають потрапляння до заторів, вони можуть безперешкодно долати ділянки шляху, на яких створені ці смуги.

В містах України також створюють відокремлені смуги для руху громадського транспорту. Зокрема, Київська міська державна адміністрація ухвалила розпорядження від 23.04.2008 № 601 щодо виділення відокремлених смуг для руху пасажирського наземного транспорту на вулицях, які мають три і більше смуг для руху в одному напрямку. В м. Києві ухвалено рішення про виділення понад 60 вулиць по всьому місту для створення відокремлених тролейбусно-автобусних смуг.

В м. Харкові відокремлені смуги для руху громадського транспорту все ще залишаються «екзотикою». Вже створені смуги розташовані на таких магістральних вулицях:

- 1) просп. Леніна від просп. «Правди» до вул. Культури;
- 2) Московський просп. біля ст. метро «Московський проспект» від вул. Енергетичної до просп. 50-річчя СРСР;
- 3) на просп. 50-річчя СРСР відокремлену смугу для руху громадського транспорту від просп. Героїв Сталінграда до просп. Гагаріна впроваджено без належного обґрунтування.

Відповідно до п 2.5 ДБН В.2.3-5-2001 «Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів» на проїжджій частині магістралей безперервного та регульованого руху залежно від складу, інтенсивності та швидкості руху транспорту, а також вимог безпеки руху необхідно виділяти спеціальні смуги для руху переважно громадського пасажирського транспорту, легкових і вантажних автомобілів. Критеріями влаштування цих смуг (відокремленого полотна) є їх довжина не менше ніж 1000-1200 м (довжина двох перегонів) та інтенсивність руху –

для трамвая – 20 од./год, для автобуса та тролейбуса – 40 од./год. і більше в одному напрямку.

Співробітниками та студентами кафедри електричного транспорту Харківської національної академії міського господарства проведено обстеження транспортних заторів на основних магістральних вулицях м. Харкова, які мають три і більше смуг для руху в одному напрямку. Було виявлено всі затори, які мали місце в будні дні тижня на досліджуваних ділянках вулиць, зокрема, на Полтавському Шляху, проспектах Леніна, 50-річчя СРСР, 50-річчя ВЛКСМ, Гагаріна, вулицях Вернадського, Героїв Праці, Новоіванівському мості.

Для всіх згаданих вище магістральних вулиць вивчено частоту руху на тролейбусних і автобусних маршрутах.

Виходячи з виявлених характеристик магістралей, створення відокремлених смуг для руху громадського пасажирського транспорту є можливим і доцільним у прямому і зворотному напрямках на таких ділянках:

- 1) Полтавський Шлях – від пров. Пермського до р. Уди;
- 2) просп. Леніна – від просп. Правди до вул. Отакара Яроша;
- 3) просп. 50-річчя СРСР – від просп. 50-річчя ВЛКСМ до просп. Героїв Сталінграда;
- 4) просп. 50-річчя ВЛКСМ – від вул. Ак. Павлова до Салтівського шосе;
- 5) вул. Вернадського – від Червоношкільної набережної до пров. Мовчанівського;
- 6) просп. Гагаріна – від пров. Мовчанівського до Мереф'янського шосе;
- 7) вул. Героїв Праці – від вул. Сидора Ковпака до вул. Гвардійців Широнінців.